

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงานของแรงงานในประเทศไทย และเพื่อศึกษาการมีงานทำ ภาวะการทำงาน พฤติกรรมการเคลื่อนย้ายแรงงาน รวมถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการเคลื่อนย้ายแรงงานในตลาดแรงงานของประเทศไทย ซึ่งในส่วนแรกได้ทำการประมาณแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงานด้วยแบบจำลองโพรบิต (Probit) และส่วนที่สองได้ทำการประมาณแบบจำลองปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการเคลื่อนย้ายแรงงานในตลาดแรงงานของประเทศไทยด้วยแบบจำลอง Multinomial Probit โดยทำการศึกษารูปแบบการเคลื่อนย้ายแรงงาน 3 รูปแบบ คือ (1) การเคลื่อนย้ายจากงานเดิมไปสู่งานใหม่ (Job-to-Job Transition) (2) การเคลื่อนย้ายแรงงานจากงานเดิมไปสู่การออกจากตลาดแรงงาน (Job-to-Non-Employment Transition) และ (3) การทำงานอยู่ในงานเดิม (Same Job)

4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงาน

4.1.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานคือ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่กำลังทำงาน รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้ทำงานแต่กำลังหางานทำ และผู้ที่รอกตามฤดูกาลอยู่ ส่วนผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน หมายถึง ผู้ที่มีอยู่ในวัยทำงานซึ่งดูแลครอบครัว หรือกำลังศึกษา ผู้ที่ไม่สามารถทำงานได้ เช่น ป่วย พิการ รวมทั้งผู้ว่างงาน และเกษียณอายุ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชากรชาวไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่ทำการสำรวจโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีจำนวนทั้งสิ้น 55,105 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกำลังแรงงาน 43,326 คน คิดเป็นร้อยละ 78.6 มากกว่าสัดส่วนของประเทศ ซึ่งมีร้อยละ 72.3 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 11,779 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรต่างๆที่มีผลต่อการเข้าร่วมกำลังแรงงานแสดงในตารางที่ 4.1 มีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีสัดส่วนของเพศชายร้อยละ 51 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีสัดส่วนของเพศชายเพียงร้อยละ 34 เมื่อพิจารณาอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 39 ปี ซึ่งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงาน อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงานบางส่วนยังอยู่ในวัยเรียน โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา สำหรับสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีสัดส่วนของผู้ที่สมรสแล้วร้อยละ 74 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีสัดส่วนของผู้ที่สมรสแล้วเพียงร้อยละ 38 อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีการค่าใช้จ่ายในการดูแลครอบครัวมากขึ้นจากสมรส เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีสัดส่วนของผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 1 ระดับปริญญาตรีร้อยละ 12 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 87 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีสัดส่วนของผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีเพียงร้อยละ 5 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 95 ซึ่งภาพรวมจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาดำเนินการต่ำกว่าปริญญาตรี สะท้อนว่าแรงงานไทยส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีการศึกษาดำเนินการ และกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง เนื่องจากมีโอกาสในการทำงานมากกว่า นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเฉลี่ย 5.62 ปี ซึ่งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงาน

ด้านการมีปัญหาสุขภาพพระยะยาวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานสัดส่วนการมีปัญหาสุขภาพพระยะยาวร้อยละ 36 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงานสัดส่วนการมีปัญหาสุขภาพพระยะยาวร้อยละ 37 เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยของครัวเรือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 11,650 บาทต่อเดือน มากกว่ารายได้ครัวเรือนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงาน สำหรับการทำงานของคู่สมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีสัดส่วนของผู้ที่มีคู่สมรสทำงานร้อยละ 62 พิจารณาเฉพาะผู้ที่มีเด็กเล็กในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงาน มีจำนวนเด็กเล็กในครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี และอายุระหว่าง 5-14 ปีเฉลี่ย 1 คน เหมือนกัน และการพิจารณาการอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีสัดส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลร้อยละ 37 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีสัดส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลร้อยละ 43 อาจเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล

ตารางที่ 4.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงาน

ตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ย	
	ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	อยู่ในกำลังแรงงาน
เพศ ¹		
ชาย (ร้อยละ)	34	51
หญิง (ร้อยละ)	66	49
อายุ (ปี)	30	39
สถานภาพสมรส ¹		
โสด (ร้อยละ)	62	26
สมรส (ร้อยละ)	38	74
การทำงานของคู่สมรส ¹		
คู่สมรสทำงาน (ร้อยละ)	28	62
คู่สมรสไม่ทำงาน/ไม่มีคู่สมรส (ร้อยละ)	72	38
การศึกษา ¹		
ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ)	95	87
ปริญญาตรี (ร้อยละ)	5	12
สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ)	0	1
ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน (ปี)	0.4	5.6
การมีปัญหาด้านสุขภาพระยะยาว ¹		
มีปัญหาด้านสุขภาพระยะยาว (ร้อยละ)	37	36
ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพระยะยาว (ร้อยละ)	63	64
รายได้ครัวเรือนต่อเดือน (บาท)	10,970	11,650
จำนวนเด็กเล็กในครัวเรือน		
จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี (คน)	1	1
จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุ 5-14 ปี (คน)	1	1
อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ¹		
อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ)	43	37
ไม่อยู่ในเขตเทศบาล (ร้อยละ)	57	63
อัตราว่างงาน (ร้อยละ)	1.97	1.97
จำนวนค่าสังเกต (Observation)	11,779 (21.4%)	43,326 (78.6%)

หมายเหตุ: ¹ ตัวแปรหุ่น

ที่มา : จากการคำนวณ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ⁴ พบว่า โดยรวมมีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างรวม มีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในกำลังแรงงานเป็นเพศชาย 21,954 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 39.8 และเพศหญิง 21,372 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงาน เป็นเพศชาย 4,001 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และเพศหญิง 7,778 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกำลังแรงงาน พบว่า เพศหญิงมีสัดส่วนของผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากกว่า และสัดส่วนเพศหญิงที่มีการศึกษาดำกว่าปริญญาตรีน้อยกว่า เพราะกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่เข้าร่วมกำลังแรงงานมีต้นทุนการเสียโอกาสในการศึกษาสูงกว่าเพศชาย ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงาน พบว่า อายุเฉลี่ยเพศหญิงสูงกว่า อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงานบางส่วนทำงานเป็นแม่บ้าน นอกจากนี้เพศหญิงมีสัดส่วนของการมีสถานภาพสมรส และสัดส่วนของผู้ที่มีคู่สมรสทำงานมากกว่า

4.1.2 การประมาณแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน

การศึกษาในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน ประมาณค่าด้วยแบบจำลองโพรบิต (Probit Model) โดยทำการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และแยกประมาณค่าจำแนกตามเพศ

ผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงานจากแบบจำลองโพรบิต (Probit Model) แสดงในตารางที่ 4.2 พบว่าแบบจำลองมีค่า Pseudo R-square เท่ากับ 0.366 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองสามารถอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงานได้ร้อยละ 36.6

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงานพบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ เพศ อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส การศึกษาปริญญาตรี การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน รายได้ครัวเรือน การทำงานของคู่สมรส จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี การอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และอัตราว่างงาน

เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากแบบจำลองโพรบิต (Probit) บอกได้เพียงทิศทางของตัวแปรแต่ละตัวที่มีผลกระทบต่อ การตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงาน แต่ความน่าจะเป็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานต้องดูจากผลการประมาณค่าผลกระทบหน่วยสุดท้าย (Marginal Effect) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

⁴ ดูรายละเอียดการประมาณแบบจำลองที่ภาคผนวก ก (ตารางที่ 1)

ผลการประมาณค่าผลกระทบหน่วยสุดท้าย (Marginal Effect) ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ตัวแปรหุ่นเพศชายมีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ แรงงานเพศชาย โอกาสที่จะตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.3 อายุของแรงงาน มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ ถ้าแรงงานมีอายุเพิ่มขึ้น 1 ปีจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 สถานภาพสมรส มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ ถ้าแรงงานสมรสแล้ว โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 การศึกษาระดับปริญญาตรีมีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงาน กล่าวคือ ถ้าแรงงานมีการศึกษาระดับปริญญาตรี โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 การศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ ถ้าแรงงานมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2

ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ ถ้าแรงงานมีระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 ปีจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 รายได้ครัวเรือนมีผลกระทบทางลบต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ แรงงานที่มีรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น 1,000 บาทจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 0.1 การทำงานของกลุ่มสมรส มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ ถ้าคู่สมรสทำงาน โอกาสที่แรงงานตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ แรงงานที่มีจำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี เพิ่มขึ้น 1 คนจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 1.1 แรงงานอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ ถ้าแรงงานอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 4.8 อัตราการว่างงานมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน กล่าวคือ ถ้าอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 10.7

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานคือ ตัวแปรหุ่นเพศชาย การศึกษา และอัตราการว่างงาน กล่าวคือ เพศชายตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานมากกว่าเพศหญิง จากบทบาทหน้าที่ของเพศชาย ทำให้เพศชายตัดสินใจทำงานในตลาดแรงงานมากกว่าเพศหญิง ส่วนระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกำลังแรงงาน โดย

บุคคลที่มีการศึกษาสูงตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานมากกว่าเมื่อเทียบกับบุคคลที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เนื่องจากเห็นว่าควรนำเอาการศึกษานั้นมาใช้ประโยชน์ได้มากกว่า และอัตราการว่างงานมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงาน เพราะในยามที่ตลาดแรงงานมีการว่างงานสูง และนายจ้างไม่เพิ่มการจ้างใหม่ แรงงานบางจำนวนจะหยุดแสวงหางาน และจะกลายสภาพเป็นผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานโดยปริยาย ขณะที่จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานน้อย เนื่องจากปัจจุบันจะมีสถานที่รับเลี้ยงเด็กอ่อน หรือหลายครอบครัวมีผู้ช่วยดูแลเด็ก การมีบุตรเล็กๆในครอบครัวจึงไม่กระทบมากนัก

ตารางที่ 4.2 ผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงานจากแบบจำลอง โพรบิต (Probit)

ตัวแปรอิสระ	Coefficient	Marginal Effect
เพศชาย ¹	0.613 *** (0.016)	0.093 *** (0.003)
อายุ (ปี)	0.218 *** (0.004)	0.033 *** (0.001)
ค่ากำลังสองของอายุ	-0.003 *** (0.000)	0.000 *** (0.000)
สถานภาพสมรส ¹	0.158 *** (0.026)	0.025 *** (0.004)
การศึกษาปริญญาตรี ¹	0.565 *** (0.031)	0.063 *** (0.003)
การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ¹	0.877 *** (0.111)	0.072 *** (0.004)
ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน (ปี)	0.297 *** (0.006)	0.045 *** (0.001)
ค่ากำลังสองของระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน	-0.007 *** (0.000)	-0.001 *** (0.000)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	Coefficient	Marginal Effect
การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ¹	-0.024 (0.017)	-0.004 (0.003)
รายได้ครัวเรือน (พันบาท)	-0.003*** (0.000)	-0.001*** (0.000)
การทำงานของคู่สมรส ¹	0.352*** (0.024)	0.055*** (0.004)
จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี (คน)	-0.071*** (0.013)	-0.011*** (0.002)
จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุ 5-14 ปี (คน)	-0.007 (0.009)	-0.001 (0.001)
การอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ¹	-0.300*** (0.016)	-0.048*** (0.003)
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	-0.701*** (0.028)	-0.107*** (0.004)
ค่าคงที่	-2.347*** (0.082)	
Pseudo R-Square		0.366
จำนวนค่าสังเกต (Observation)		55,105

หมายเหตุ: 1. ¹ ตัวแปรหุ่น

2. ค่าในวงเล็บหมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. *** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ที่มา: จากการคำนวณ

เมื่อแยกประมาณสมการตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าผลการศึกษาคือเป็นดังตารางที่

4.3 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงานตามเพศ จากแบบจำลองโพรบิต (Probit Model) พบว่าจากค่า Pseudo R-square แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองของเพศชายสามารถอธิบายการเข้าร่วมในกำลังแรงงานได้ดีกว่าแบบจำลองเพศหญิง คือร้อยละ 42.6 และ 33.2 ตามลำดับ ผลการศึกษาไม่แตกต่างไปจากแบบจำลองที่ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส การศึกษาปริญญาตรี การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว รายได้ครัวเรือน การทำงานของกลุ่มสมรส จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี การอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล และอัตราการว่างงาน

ผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานตามเพศ พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานของเพศชาย คือ สถานภาพสมรส อัตราการว่างงาน การศึกษา การทำงานของกลุ่มสมรส ขณะที่ปัจจัยที่มีผลกระทบน้อย คือ ปัญหาสุขภาพระยะยาว ส่วนปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานของเพศหญิง คือ อัตราการว่างงาน การศึกษา การทำงานของกลุ่มสมรส อายุของแรงงาน จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี และปัจจัยที่มีผลกระทบน้อย คือ รายได้ครัวเรือน ส่วนการมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานของเพศหญิง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

อายุของแรงงาน มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานทั้งเพศชายและเพศหญิง และมีความสัมพันธ์แบบ Inverted U-shaped กับการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงาน แสดงว่าเมื่อแรงงานอายุเพิ่มขึ้น 1 ปีจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่เพศชายตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 และเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดน้อยถอยลง ขณะที่โอกาสที่เพศหญิงเข้าร่วมในกำลังแรงงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 และเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดน้อยถอยลง เนื่องจากโดยทั่วไป ผู้ที่มีอายุน้อยมักจะเรียนหนังสือเต็มเวลามากกว่าที่จะทำงาน และจะลดลงเมื่ออายุสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเหตุผลทางด้านสุขภาพหรือรายได้จากบำนาญโดยไม่จำเป็นต้องทำงาน

สถานภาพสมรสและจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานของเพศชาย และมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานของเพศหญิง แสดงว่าเพศชายที่สมรสแล้ว โอกาสที่จะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 และถ้ามีจำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี เพิ่มขึ้น 1 คนจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่เพศชายจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 จากบทบาทหน้าที่ของเพศชายในฐานะที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลครอบครัว โดยเฉพาะเมื่อมีเด็กเล็กในครอบครัวเพิ่มขึ้น ทำให้มีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของครอบครัว จึงมีแรงจูงใจให้เพศชายตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานมากขึ้น ขณะที่เพศหญิงที่สมรสแล้ว โอกาสที่จะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 2.5 และจำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี เพิ่มขึ้น 1 คนจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่เพศหญิงจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 3.6 เนื่องจากเพศหญิงที่สมรสแล้วในฐานะภรรยา มีภาระในการดูแลสามีและบุตร และถือว่าการดูแลบุตรเป็นการใช้เวลาเพื่อการผลิตในครัวเรือนที่สำคัญ เมื่อมีบุตรอายุยังน้อยเพิ่มขึ้นในครัวเรือน จะเพิ่มมูลค่าของ

ชั่วโมงที่ใช้ในการทำงานบ้าน เมื่อเทียบกับการทำงานในตลาดแรงงาน เพราะเด็กก่อนวัยเข้าเรียน ต้องการเวลาในการเลี้ยงดูมาก การป้อนอาหาร และการอบรม ดังนั้นเวลาที่อุทิศให้กับการทำงานบ้านจะต้องเพิ่มขึ้น จากข้อเท็จจริงหรือผลผลิตของภรรยาสำหรับทำงานบ้าน โดยเฉพาะการเลี้ยงดูเด็ก เมื่อมีจำนวนเด็กเล็กเพิ่มขึ้น จึงมีผลกระทบต่อเพศหญิงมากกว่า เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Prieto and Gutierrez (2003)

การศึกษา มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าถ้าเพศชายมีการศึกษาปริญญาตรี โอกาสที่จะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 ขณะที่ถ้าเพศหญิงมีการศึกษาปริญญาตรี มีโอกาสที่จะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.3 และถ้าเพศชายมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โอกาสที่จะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 ขณะที่เพศหญิงการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โอกาสจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.9 เนื่องจากการศึกษาเป็นการสะสมทุนในตัวมนุษย์ ทำให้ผลผลิตของแรงงานสูงขึ้น และต้นทุนการเสียโอกาสของการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย จึงคาดหวังว่าต้นทุนนี้จะถูกชดใช้คืนในรูปแบบของผลตอบแทนที่สูงกว่า ซึ่งผลตอบแทนที่ได้รับกลับคืนมานั้นต้องเผชิญกับการเข้าร่วมกำลังแรงงาน โดยการศึกษาในระดับสูง ผลกระทบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานจะมากขึ้น จากต้นทุนการเสียโอกาสของการศึกษาที่สูงขึ้นเมื่อศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และการศึกษาที่มีผลกระทบต่อเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพราะต้นทุนการเสียโอกาสของเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย จากหน้าที่และความรับผิดชอบของเพศหญิงในการทำงานบ้านมากกว่าการทำงานในตลาด

ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานทั้งเพศชายและเพศหญิง และค่ากำลังสองของระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเป็นลบ หรือมีลักษณะแบบ Inverted U-shape แสดงว่าเมื่อระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 ปี จากค่าเฉลี่ย โอกาสที่เพศชายจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 และเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดน้อยถอยลง ขณะที่โอกาสที่เพศหญิงจะตัดสินใจเข้าร่วมในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.1 และเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดน้อยถอยลง เนื่องจากระยะเวลาการทำงานหรือประสบการณ์ในตลาดแรงงานที่มากขึ้น ทำให้แรงงานมีความผูกพันในตลาด เป็นแรงจูงใจให้แรงงานตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงาน และจะลดลงเมื่อระยะเวลาการทำงานมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากต้องการพักผ่อนหรือเกษียณอายุ

การมีปัญห สุขภาพระยะยาว มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานของเพศชาย แต่ไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาหรือกำลังแรงงานของเพศหญิง คือ ถ้าเพศชายมีปัญห สุขภาพระยะยาว โอกาสที่เพศชายจะเข้าร่วมกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 1.0 เนื่องจากสุขภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจด้านอุปทานแรงงานของบุคคล ผลกระทบจากสุขภาพอาจเปลี่ยน

ความชอบของบุคคลในการเลือกระหว่างการทำงานและการพักผ่อน โดยเฉพาะเพศชายที่มีหน้าที่ในการเลี้ยงดูครอบครัว และทำงานในตลาดแรงงานมากกว่าเพศหญิง ผลการศึกษาที่ได้สอดคล้องกับงานศึกษาของ Berger and Pelkowski (2004) ที่ศึกษาว่าปัญหาสุขภาพพระยะยาวนำไปสู่การลดลงของชั่วโมงการทำงาน และ Cai (2009) ยืนยันว่าสุขภาพที่ดีมีผลกระทบต่อการเข้าร่วมกำลังแรงงาน และมีความแตกต่างกันระหว่างเพศ

การทำงานของคู่สมรส มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าเมื่อเพศชายมีคู่สมรสทำงาน โอกาสที่จะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 และถ้าเพศหญิงมีคู่สมรสทำงาน โอกาสที่เพศหญิงจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.9 จากการที่บุคคลมีแนวโน้มที่จะสมรสกับอีกฝ่ายที่มีการศึกษาและรายได้ที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นแรงงานที่ทำงานจึงมีแนวโน้ม จะสมรสกับแรงงานที่มีงานทำเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับข้อเสนอของ Becker เกี่ยวกับ “Selective Mating”

การอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าถ้าเพศชายอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล โอกาสที่เพศชายจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 3.3 และถ้าเพศหญิงอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล โอกาสที่เพศหญิงจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 6.3 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ซึ่งมีสถานที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล

อัตราการว่างงาน มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าเมื่ออัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จากค่าเฉลี่ย โอกาสที่เพศชายจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 5.6 และโอกาสที่เพศหญิงจะตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงานลดลงร้อยละ 15.8 เนื่องจากอัตราการว่างงานเป็นการสะท้อนสถานะตลาด ในยามที่ตลาดแรงงานมีการว่างงานสูง และนายจ้างไม่เพิ่มการจ้างใหม่ แรงงานบางจำนวนจะหยุดการแสวงหางาน และจะกลายเป็นผู้ที่ไม่ได้อยู่ในกำลังแรงงาน ผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกำลังแรงงาน จากการที่อัตราการว่างงานสูงนี้ ได้รับการขนานนามว่า ผลกระทบจากการเกิดภาวะแรงงานท้อแท้ (Discouraged Worker Effect) นอกจากนี้ พบว่าอัตราการว่างงานมีผลกระทบต่อเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงมีความผูกพันในตลาดแรงงานน้อยกว่าเพศชาย ดังนั้นเมื่ออัตราการว่างงานสูง แรงงานเพศหญิงจึงตัดสินใจออกจากตลาดแรงงานได้ง่ายกว่า

ตารางที่ 4.3 ผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมในกำลังแรงงานตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง จากแบบจำลองโพรบิต (Probit)

ตัวแปร	เพศชาย		เพศหญิง	
	Coefficient	Marginal Effect	Coefficient	Marginal Effect
อายุ (ปี)	0.244*** (0.006)	0.022*** (0.001)	0.201*** (0.005)	0.041*** (0.001)
ค่ากำลังสองของอายุ	-0.315e-2*** (0.008e-2)	-0.029e-2*** (0.001e-2)	-0.252e-2*** (0.007e-2)	-0.052e-2*** (0.002e-2)
สถานภาพสมรส ¹	0.594*** (0.043)	0.066*** (0.006)	-0.125*** (0.034)	-0.025*** (0.007)
การศึกษาปริญญาตรี ¹	0.368*** (0.056)	0.026*** (0.003)	0.598*** (0.038)	0.093*** (0.005)
การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ¹	0.522*** (0.195)	0.031*** (0.007)	0.977*** (0.136)	0.109*** (0.006)
ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน (ปี)	0.218*** (0.008)	0.020*** (0.001)	0.347*** (0.008)	0.071*** (0.001)
ค่ากำลังสองของระยะเวลาการทำงาน ในงานปัจจุบัน	-0.509e-2*** (0.022e-2)	-0.047e-2*** (0.002e-2)	-0.772e-2*** (0.020e-2)	-0.158e-2*** (0.003e-2)
การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ¹	-0.105*** (0.030)	-0.010*** (0.003)	0.018 (0.021)	0.004 (0.004)
รายได้ครัวเรือน (พันบาท)	-0.002*** (0.001)	0.000*** (0.000)	-0.004*** (0.001)	-0.001*** (0.000)
การทำงานของคู่สมรส ¹	0.443*** (0.042)	0.042*** (0.004)	0.431*** (0.031)	0.092*** (0.007)
จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี (คน)	0.117*** (0.025)	0.011*** (0.002)	-0.174*** (0.016)	-0.036*** (0.003)
จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุ 5-14 ปี (คน)	0.007 (0.016)	0.001 (0.001)	-0.014 (0.011)	-0.003 (0.002)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ตัวแปร	เพศชาย		เพศหญิง	
	Coefficient	Marginal Effect	Coefficient	Marginal Effect
การอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ¹	-0.328*** (0.027)	-0.033*** (0.003)	-0.297*** (0.021)	-0.063*** (0.005)
อัตราการทำงาน (ร้อยละ)	-0.609*** (0.049)	-0.056*** (0.005)	-0.774*** (0.035)	-0.158*** (0.007)
ค่าคงที่	-2.390*** (0.133)		-1.797*** (0.106)	
Pseudo R-Square	0.426		0.332	
จำนวนค่าสังเกต (Observation)	25,955		29,150	

หมายเหตุ: 1. ¹ ตัวแปรหุ่น

2. ค่าในวงเล็บหมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. *** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ที่มา: จากการคำนวณ

เมื่อนำแบบจำลองมาทดสอบความสามารถในพยากรณ์ค่าความน่าจะเป็นของการเข้าร่วมในกำลังแรงงานของกลุ่มตัวอย่าง (Goodness-of-Fit) พบว่า ผลการศึกษาเป็นไปตามตารางที่ 4.4 สำหรับแบบจำลองรวม พบว่า แบบจำลองมีความแม่นยำร้อยละ 86.41 โดยแบบจำลองผู้เข้าร่วมกำลังแรงงานถูกต้องร้อยละ 95 ในขณะที่แบบจำลองพยากรณ์ผู้ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงานถูกต้องร้อยละ 54.76 เมื่อพิจารณาแบบจำลองที่แยกตามเพศ พบว่า แบบจำลองของเพศชายมีการพยากรณ์ที่แม่นยำกว่าแบบจำลองเพศหญิง คือ ร้อยละ 90.71 และ 83.47 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ความสามารถของแบบจำลองในการพยากรณ์การเข้าร่วมในกำลังแรงงานของกลุ่ม
ตัวอย่าง

ก. แบบจำลองที่ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การพยากรณ์	สถานภาพ		รวม
	อยู่ในกำลังแรงงาน	ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	
เข้าร่วมกำลังแรงงาน	41,169 (74.71)	5,329 (9.67)	46,498
ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงาน	2,157 (3.91)	6,450 (11.70)	8,607
รวม	43,326	11,779	55,105
ความแม่นยำ (ร้อยละ)	86.41		

ข. แบบจำลองที่ใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างเพศชาย

การพยากรณ์	สถานภาพ		รวม
	อยู่ในกำลังแรงงาน	ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	
เข้าร่วมกำลังแรงงาน	21,069 (81.18)	1,525 (5.88)	22,594
ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงาน	885 (3.41)	2,476 (9.54)	3,361
รวม	21,954	4,001	25,955
ความแม่นยำ (ร้อยละ)	90.71		

ค. แบบจำลองที่ใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง

การพยากรณ์	สถานภาพ		รวม
	อยู่ในกำลังแรงงาน	ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	
เข้าร่วมกำลังแรงงาน	19,955 (68.47)	3,401 (11.67)	23,356
ไม่เข้าร่วมกำลังแรงงาน	1,417 (4.86)	4,377 (15.02)	5,794
รวม	21,372	7,778	29,150
ความแม่นยำ (ร้อยละ)	83.47		

ที่มา: จากการคำนวณ

4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงาน

4.2.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน โดยเลือกเฉพาะผู้ที่มีงานทำ อายุ 15 ปีขึ้นไป มีสถานภาพเป็นลูกจ้างรัฐบาล ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ หรือลูกจ้างเอกชน จำแนกการเคลื่อนย้ายแรงงานออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิม หมายถึงผู้ที่ทำงานก่อนปีที่ทำการสำรวจอย่างน้อยหนึ่งปี และยังคงทำงานอยู่งานเดิมในปีที่ทำการสำรวจ (2) กลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงาน หมายถึง ผู้ที่มีงานทำก่อนปีที่ทำการสำรวจและมีการเปลี่ยนงานในปีที่ทำการสำรวจ และนับจากวันที่สิ้นสุดการทำงานเดิมต้องว่างงานไม่เกิน 4 สัปดาห์ และ (3) กลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงาน หมายถึงผู้ที่มีงานทำก่อนปีที่ทำการสำรวจ และมีจุดมุ่งหมายที่ออกจากงานเดิม เพื่อตั้งใจไม่ทำงานหรือว่างงานเกิน 4 สัปดาห์ในปีที่ทำการสำรวจ จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการประมาณค่ารวมทั้งหมด 20,082 คน ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิม 11,556 คน คิดเป็นร้อยละ 57.54 กลุ่มตัวอย่างที่เคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ 8,056 คน คิดเป็นร้อยละ 40.12 และกลุ่มตัวอย่างที่เคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานมีเพียง 470 คน คิดเป็นร้อยละ 2.34 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรต่างๆที่ใช้ในการศึกษาการเคลื่อนย้ายแรงงานครั้งนี้นำเสนอในตารางที่ 4.5 มีรายละเอียดดังนี้

ก. ลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของแรงงาน

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิม กลุ่มตัวอย่างที่เคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ และกลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงานมีสัดส่วนของเพศชายมากที่สุดร้อยละ 56 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมมีสัดส่วนเพศชายร้อยละ 54 และกลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงานมีสัดส่วนเพศชายน้อยที่สุดร้อยละ 40 เมื่อพิจารณาอายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมมีอายุเฉลี่ย 38 ปี สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงาน และกลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงาน พิจารณาสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมและกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงานมีสัดส่วนของผู้ที่สมรสแล้วมากที่สุดร้อยละ 68 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงานมีสัดส่วนของผู้ที่สมรสแล้วร้อยละ 60 เมื่อพิจารณาจำนวนเด็กเล็กในครัวเรือนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างการเคลื่อนย้ายมีจำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปีเฉลี่ยเท่ากัน คือ 1 คน ส่วนจำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุระหว่าง 5-14 ปีเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงานมีจำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุระหว่าง 5-14 ปีเฉลี่ย 2 คน ซึ่งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมและกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงาน เช่นเดียวกับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ออกจาก

ตลาดแรงงานมีจำนวนสมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน ซึ่งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมและกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงาน เมื่อพิจารณาการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมมีสัดส่วนผู้ที่มีการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่ามากที่สุดร้อยละ 26 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงานและกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ออกจากตลาดแรงงาน ตามลำดับ และพิจารณาการมีปัญหาสุขภาพระยะยาว พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงานมีสัดส่วนการมีปัญหาสุขภาพระยะยาวมากที่สุดร้อยละ 48 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมร้อยละ 44 และกลุ่มที่เปลี่ยนงานสัดส่วนการมีปัญหาสุขภาพระยะยาวน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 18

ข. ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการทำงาน

เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด 10,200 บาท รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงาน ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงานมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยที่สุด โดยรายได้หมายถึงรายได้ปัจจุบันหรือค่าจ้างล่าสุดที่แรงงานได้รับก่อนออกจากตลาดแรงงาน เมื่อพิจารณารายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด 21,000 บาท รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงาน ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงานมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยที่สุด อาจเพราะกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมเป็นผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุด พิจารณาจำนวนชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยต่อสัปดาห์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงานมีจำนวนชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยต่อสัปดาห์มากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงาน และกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมมีชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยต่อสัปดาห์น้อยที่สุด เมื่อพิจารณาระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมและกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงานมีระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเฉลี่ยเท่ากัน คือ 6 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงานมีระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเฉลี่ย 3 ปี พิจารณาอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมมีสัดส่วนการประกอบอาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมากที่สุดร้อยละ 36 ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงานมีสัดส่วนการประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชนมากที่สุดร้อยละ 84 และกลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงานประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกรมากที่สุดร้อยละ 20

ค. อัตราการว่างงานต่อปี

เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานเฉลี่ยต่อปี พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงานมีอัตราการว่างงานเฉลี่ยสูงสุดร้อยละ 2.07 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในงานเดิมมีอัตราการว่างงานเฉลี่ยร้อยละ 1.92 และกลุ่มตัวอย่างที่เปลี่ยนงานมีอัตราการว่างงานเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 1.89

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาการเคลื่อนย้ายแรงงาน

ตัวแปรอิสระ	ค่าเฉลี่ย		
	อยู่ในงานเดิม	เปลี่ยนงาน	ออกจากตลาด
เพศ ¹			
ชาย (ร้อยละ)	54	56	40
หญิง (ร้อยละ)	46	44	60
อายุ (ปี)	38	36	35
สถานภาพสมรส ¹			
โสด (ร้อยละ)	32	32	40
สมรส (ร้อยละ)	68	68	60
จำนวนเด็กเล็กในครัวเรือน (คน)			
จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี	1	1	1
จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุ 5-14 ปี	1	1	2
จำนวนสมาชิกครัวเรือน (คน)	4	4	5
การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ¹			
มีการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ร้อยละ)	26	17	9
มีการศึกษานต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ)	74	83	91
การมีปัญหาลูกพิการหรือทุพพลภาพ ¹			
มีปัญหาลูกพิการหรือทุพพลภาพ (ร้อยละ)	44	18	48
ไม่มีปัญหาลูกพิการหรือทุพพลภาพ (ร้อยละ)	56	82	52
รายได้ (บาท)	10,200	8,300	4,900
รายได้ครัวเรือน (บาท)	21,000	19,000	13,900
จำนวนชั่วโมงการทำงาน (ชั่วโมง)	46	49	48
ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน (ปี)	6	6	3
อาชีพ ¹			
ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ)	36	2	6
พนักงานหรือลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ)	36	84	62
รับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร (ร้อยละ)	14	12	20
อื่นๆ (ร้อยละ)	14	2	12
อัตราว่างงาน (ร้อยละ)	1.92	2.07	1.89
จำนวนค่าสังเกต (Observation)	11,556	8,056	470

หมายเหตุ: ¹ ตัวแปรหุ่น

ที่มา: จากการคำนวณ

4.2.2 การประมาณแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน

การศึกษาในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน โดยแบ่งรูปแบบการเคลื่อนย้ายแรงงานออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การอยู่ในงานเดิม การเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ และการเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงาน โดยปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน ได้แก่ ตัวแปรหุ่นเพศชาย อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส จำนวนเด็กเล็กในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การศึกษา การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว รายได้ของบุคคล รายได้ครัวเรือน จำนวนชั่วโมงการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน การประกอบอาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ การประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน การประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมการ และอัตราค่าจ้างงานต่อปี แสดงผลการประมาณค่าด้วยแบบจำลอง Multinomial Probit Model ในการศึกษาครั้งนี้นอกจากการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานของแรงงานแล้ว ยังทำการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานที่จำแนกตามเพศและการศึกษา คือ กลุ่มเพศชายและเพศหญิงที่การศึกษาค่ากว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเพศชายและเพศหญิงที่การศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป มีรายละเอียดดังนี้

ผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน จากแบบจำลอง Multinomial Probit แสดงในตารางที่ 4.6 อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายจากงานเดิมไปสู่งานใหม่ และการตัดสินใจเคลื่อนย้ายจากงานเดิมไปสู่การออกจากตลาดแรงงาน พบว่า เมื่อนำตัวแปรอิสระเข้ามาพิจารณาในแบบจำลองแล้ว แบบจำลองสามารถอธิบายพฤติกรรมของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ค่า Maximum Likelihood เท่ากับ -10689.161

พิจารณาผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายจากงานเดิมไปสู่งานใหม่ พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติคือ ตัวแปรหุ่นเพศชาย อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว รายได้ของแรงงาน จำนวนชั่วโมงการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมการ และอัตราค่าจ้างงาน

เมื่อพิจารณาผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายจากงานเดิมไปสู่การออกจากตลาดแรงงาน พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติคือ ตัวแปรหุ่นเพศชาย อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส จำนวนเด็กเล็กในครัวเรือน การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว รายได้

ของแรงงาน จำนวนชั่วโมงการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน และอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร

เนื่องจากความน่าจะเป็นของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานต้องพิจารณาจากผลการประมาณค่าผลกระทบหน่วยสุดท้าย (Marginal Effect) แสดงในตารางที่ 4.7 พบว่า ตัวแปรที่นัยสำคัญทางสถิติ คือ ตัวแปรหุ่นเพศชาย อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส จำนวนเด็กเล็กในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว รายได้ของแรงงาน จำนวนชั่วโมงการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร อัตราการว่างงาน

ตัวแปรลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของแรงงาน พบว่า ตัวแปรหุ่นเพศชาย มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิมและการตัดสินใจออกจากตลาดแรงงาน และมีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ กล่าวคือ ถ้าแรงงานเป็นเพศชาย โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมลดลงร้อยละ 2.7 และออกจากตลาดแรงงานลดลงร้อยละ 1.5 ขณะที่โอกาสที่แรงงานตัดสินใจเปลี่ยนงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 จะเห็นได้ว่าเพศชาย โอกาสตัดสินใจเปลี่ยนงานมากที่สุด เนื่องจากเพศชายมีความผูกพันในตลาดแรงงานที่มากกว่า และมีความเป็นไปได้ที่จะถูกปลดออก (Layoff) และไล่ออก (Discharged) มากกว่า โอกาสที่จะเคลื่อนย้ายแรงงานจึงมากกว่า

สถานภาพสมรส มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม และมีผลกระทบทางบวกต่อการเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ กล่าวคือ แรงงานที่สมรสแล้ว โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมลดลงร้อยละ 3.1 และโอกาสที่แรงงานตัดสินใจเปลี่ยนงานจะเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.5 จำนวนเด็กเล็กหรือสมาชิกในครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม และมีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเปลี่ยนงานและออกจากตลาดแรงงาน กล่าวคือ ถ้าแรงงานมีจำนวนเด็กเล็กเพิ่มขึ้น 1 คนจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมลดลงร้อยละ 2.8 โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเปลี่ยนงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 และโอกาสที่จะเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 แสดงให้เห็นว่าแรงงานที่สมรสแล้วและมีเด็กเล็กในครัวเรือน มีแนวโน้มตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน

การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิมและการตัดสินใจออกจากตลาดแรงงาน แต่มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเปลี่ยนงาน กล่าวคือ ถ้าแรงงานมีปัญหาสุขภาพระยะยาว โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.4 และเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 ขณะที่โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเปลี่ยน

งานลดลงร้อยละ 19 เนื่องจากสุขภาพจัดเป็นทุนมนุษย์ ดังนั้นปัญหาสุขภาพระยะยาวส่งผลให้แรงงานได้รับโอกาสหรือการเสนองานที่ดีกว่าน้อยลง แรงงานจึงตัดสินใจอยู่ในงานเดิม เพื่อรับสวัสดิการมากกว่าการออกจากตลาดแรงงาน และการเปลี่ยนงานลดลง

ตัวแปรที่สัมพันธ์กับงาน พบว่า ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเปลี่ยนงานและมีความสัมพันธ์แบบ Inverted U-shaped แต่มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิมและการออกจากตลาดแรงงาน โดยมีความสัมพันธ์แบบ U-shaped กล่าวคือ ถ้าระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 ปีจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเปลี่ยนงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 อัตราที่ลดน้อยถอยลง ขณะที่โอกาสที่แรงงานตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะลดลงร้อยละ 2.8 และออกจากตลาดแรงงานลดลงร้อยละ 0.1 อธิบายได้จาก The Matching theory ของ Jovanovic (1979) พยากรณ์ว่าการเคลื่อนย้ายจะเพิ่มขึ้นในระยะแรกของการทำงาน และจากนั้นจะลดลงเมื่อระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเพิ่มขึ้น

อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม แต่มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเปลี่ยนงานและออกจากตลาดแรงงาน กล่าวคือ ถ้าแรงงานประกอบอาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โอกาสที่แรงงานตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.5 ขณะที่โอกาสที่แรงงานตัดสินใจเปลี่ยนงานจะลดลงร้อยละ 22.4 และออกจากตลาดแรงงานจะลดลงร้อยละ 1.1 เนื่องจากลักษณะของงานมีความมั่นคงและมีสวัสดิการให้แรงงาน แรงงานจึงตัดสินใจอยู่ในงานเดิมมากที่สุด พิจารณาอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน มีผลกระทบทางลบต่อการอยู่ในงานเดิม แต่มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ กล่าวคือ ถ้าแรงงานประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน โอกาสที่แรงงานตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะลดลงร้อยละ 53.5 และโอกาสที่แรงงานตัดสินใจเปลี่ยนงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 53.6 เนื่องจากเป็นอาชีพได้รับรายได้และมีงานแข่งขันสูง ประกอบกับเป็นงานที่ไม่เน้นทักษะเฉพาะ การเปลี่ยนงานจึงสูง และอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม แต่มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ กล่าวคือ ถ้าแรงงานประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร โอกาสที่แรงงานตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะลดลงร้อยละ 28.2 และโอกาสที่แรงงานตัดสินใจเปลี่ยนงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.7 เพราะเป็นอาชีพที่แรงงานมีทักษะต่ำและเป็นงานที่ไม่ถาวร ส่งผลให้การเคลื่อนย้ายแรงงานทำได้ง่าย

อัตราการว่างงาน มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ แต่มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเปลี่ยนงานและออกจากตลาดแรงงาน กล่าวคือ ถ้าอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานจะเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่เพิ่มขึ้นร้อยละ 39 ขณะที่โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมลดลงร้อยละ 40.6 และออกจากตลาดแรงงาน

ลดลงร้อยละ 1.7 เนื่องจากอัตราการว่างงานเป็นปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์มหภาค ซึ่งสะท้อนสถานะตลาดแรงงาน สำหรับการตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงาน พบว่าอัตราการว่างงานมีผลต่อแรงงานในลักษณะที่ตรงกันข้ามกับสถานะเศรษฐกิจ (Counter-Cyclical)

ตารางที่ 4.6 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient) ของปัจจัยที่มีผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานจากแบบจำลอง Multinomial Probit

ตัวแปรอิสระ	เคลื่อนย้ายไปทำงานใหม่	เคลื่อนย้ายออกจากตลาด
เพศชาย ¹	0.141 ^{***} (0.031)	-0.317 ^{***} (0.057)
อายุ (ปี)	0.024 ^{**} (0.010)	-0.126 ^{***} (0.016)
ค่ากำลังสองของอายุ	-0.023e-2 [*] (0.013e-2)	0.173e-2 ^{***} (0.021e-2)
สถานภาพสมรส ¹	0.130 ^{***} (0.036)	-0.044 (0.062)
จำนวนสมาชิกครัวเรือน อายุไม่เกิน 4 ปี (คน)	0.095 ^{***} (0.031)	0.192 ^{***} (0.053)
จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุ 5-14 ปี (คน)	0.040 ^{**} (0.021)	0.063 [*] (0.037)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	-0.024 ^{**} (0.010)	-0.005 (0.019)
การศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ¹	0.084 (0.053)	-0.030 (0.107)
การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ¹	-0.768 ^{***} (0.037)	-0.147 ^{**} (0.065)
รายได้ (พันบาท)	-0.012 ^{***} (0.003)	-0.034 ^{***} (0.006)
รายได้ครัวเรือน (พันบาท)	0.000 (0.001)	0.000 (0.002)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	เคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่	เคลื่อนย้ายออกจากตลาด
จำนวนชั่วโมงการทำงาน (ชั่วโมง)	0.004 ^{***} (0.001)	0.004 [*] (0.002)
ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน (ปี)	0.110 ^{***} (0.006)	0.021 [*] (0.012)
ค่ากำลังสองของระยะเวลา การทำงานในงานปัจจุบัน	-0.330e-2 ^{***} (0.022e-2)	-0.070e-2 [*] (0.039e-2)
อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ¹	-0.996 ^{***} (0.076)	-0.696 ^{***} (0.134)
อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ¹	2.378 ^{***} (0.055)	0.879 ^{***} (0.091)
อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร ¹	1.053 ^{***} (0.062)	0.356 ^{***} (0.104)
อัตราว่างงาน (ร้อยละ)	1.557 ^{***} (0.063)	0.202 [*] (0.120)
ค่าคงที่	-5.696 ^{***} (0.239)	-0.734 [*] (0.396)
จำนวนค่าสังเกต (Observation)	20,082	
Log likelihood	-10697.077	

หมายเหตุ: 1. เปรียบเทียบกับฐาน คือการทำงานอยู่ในงานเดิม

2. ¹ ตัวแปรหุ่น

3. ค่าในวงเล็บหมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. *** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.7 ผลการประมาณค่าผลกระทบหน่วยสุดท้าย (Marginal Effect) ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน จากแบบจำลอง Multinomial Probit

ตัวแปรอิสระ	การอยู่ในงานเดิม	การเปลี่ยนงาน	การออกจากตลาด
เพศชาย ¹	-0.027*** (0.008)	0.042*** (0.008)	-0.015*** (0.002)
อายุ (ปี)	-0.003 (0.003)	0.008*** (0.003)	-0.005*** (0.001)
ค่ากำลังสองของอายุ	0.002e-2 (0.003e-2)	0.009e-2*** (0.003e-2)	0.007e-2*** (0.001e-2)
สถานภาพสมรส ¹	-0.031*** (0.009)	0.035*** (0.009)	-0.004 (0.002)
จำนวนสมาชิกครัวเรือน อายุไม่เกิน 4 ปี	-0.028*** (0.008)	0.022*** (0.008)	0.006*** (0.002)
จำนวนสมาชิกครัวเรือน อายุ 5-14 ปี (คน)	-0.011** (0.005)	0.010* (0.005)	0.002 (0.001)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	0.006** (0.003)	-0.006** (0.003)	0.000 (0.001)
การศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ¹	-0.020 (0.014)	0.023 (0.014)	-0.002 (0.004)
การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ¹	0.184*** (0.009)	-0.190*** (0.009)	0.006** (0.003)
รายได้ (พันบาท)	0.004*** (0.001)	-0.003*** (0.001)	-0.001*** (0.000)
รายได้ครัวเรือน (พันบาท)	0.000 (0.000)	0.000 (0.000)	0.000 (0.000)
จำนวนชั่วโมงการทำงาน (ชั่วโมง)	-0.001*** (0.000)	0.001*** (0.000)	0.000 (0.000)
ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน (ปี)	-0.028*** (0.002)	0.028*** (0.002)	-0.001** (0.000)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	การอยู่ในงานเดิม	การเปลี่ยนงาน	การออกจากตลาด
ค่ากำลังสองของระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน	0.083e-2 ^{***} (0.006e-2)	-0.086e-2 ^{***} (0.006e-2)	0.002e-2 [*] (0.001e-2)
อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ¹	0.235 ^{***} (0.015)	-0.224 ^{***} (0.015)	-0.011 ^{***} (0.004)
อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ¹	-0.535 ^{***} (0.010)	0.536 ^{***} (0.010)	-0.001 (0.003)
อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร ¹	-0.282 ^{***} (0.017)	0.287 ^{***} (0.017)	-0.005 (0.003)
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	-0.390 ^{***} (0.016)	0.406 ^{***} (0.016)	-0.017 ^{***} (0.005)

หมายเหตุ: 1.¹ ตัวแปรหุ่น

2. ค่าในวงเล็บหมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. *** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

ที่มา: จากการคำนวณ

เมื่อแยกประมาณสมการจำแนกตามเพศและการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) กลุ่มตัวอย่างเพศชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (2) กลุ่มตัวอย่างเพศชายการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป (3) กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และ (4) กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป ผลการศึกษาเป็นดังต่อไปนี้

ก. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานของกลุ่มตัวอย่างเพศชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานของแรงงานชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา พบว่า แบบจำลองมีค่า Log Likelihood เท่ากับ -3993.27 แสดงว่าเมื่อนำตัวแปรอิสระเข้ามาพิจารณาในแบบจำลองแล้ว แบบจำลองสามารถอธิบายพฤติกรรมของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ค่า Maximum Likelihood เท่ากับ -3993.27

⁵ ดูรายละเอียดการประมาณแบบจำลองที่ภาคผนวก ก (ตารางที่ 6)

พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว รายได้ของแรงงาน รายได้ครัวเรือน จำนวนชั่วโมงการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร และอัตราการว่างงาน และค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานพบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของแรงงาน อาชีพราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน

ข. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานของกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

ผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานของแรงงานชาย การศึกษามัธยมปลายขึ้นไป⁶ พบว่า แบบจำลองมีค่า Log Likelihood เท่ากับ -1537.14 แสดงว่าเมื่อนำตัวแปรอิสระเข้ามาพิจารณาในแบบจำลองแล้ว แบบจำลองสามารถอธิบายพฤติกรรมของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ค่า Maximum Likelihood เท่ากับ -1537.14

พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของแรงงาน การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว รายได้ของแรงงาน จำนวนชั่วโมงการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร และอัตราการว่างงาน และค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงาน พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส อาชีพราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน

ค. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีการศึกษาน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานของแรงงานหญิงที่มีการศึกษาน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย⁷ พบว่า แบบจำลองมีค่า Log Likelihood เท่ากับ -3057.62

⁶ ดูรายละเอียดการประมาณแบบจำลองที่ภาคผนวก ก (ตารางที่ 7)

⁷ ดูรายละเอียดการประมาณแบบจำลองที่ภาคผนวก ก (ตารางที่ 8)

แสดงว่าเมื่อนำตัวแปรอิสระเข้ามาพิจารณาในแบบจำลองแล้ว แบบจำลองสามารถอธิบายพฤติกรรมของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ค่า Maximum Likelihood เท่ากับ -3057.62

พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ พบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว รายได้ของแรงงาน รายได้ครัวเรือน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร และอัตราการว่างงาน และค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงาน พบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของแรงงาน จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี รายได้ของแรงงาน จำนวนชั่วโมงการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน

ง. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานของตัวอย่างเพศหญิงที่มีการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

ผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานของแรงงานหญิงที่มีการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป⁸ พบว่า แบบจำลองมีค่า Log Likelihood เท่ากับ -1700.42 แสดงว่าเมื่อนำตัวแปรอิสระเข้ามาพิจารณาในแบบจำลองแล้ว แบบจำลองสามารถอธิบายพฤติกรรมของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญ ที่ค่า Maximum Likelihood เท่ากับ -1700.42

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ พบว่าตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การปัญหาสุขภาพระยะยาว รายได้ของแรงงาน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร และอัตราการว่างงาน สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงาน พบว่า ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุของแรงงาน จำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปี รายได้ของแรงงาน ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พิจารณาผลการประมาณค่าความน่าจะเป็นของปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา 4 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มเพศชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (2) กลุ่มเพศชายการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป (3) กลุ่มเพศหญิงการศึกษา

⁸ ดูรายละเอียดการประมาณแบบจำลองที่ภาคผนวก ก (ตารางที่ 9)

ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (4) กลุ่มเพศหญิงการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป แสดงในตารางที่ 4.8 ตารางที่ 4.9 และตารางที่ 4.10

ผลการประมาณค่าผลกระทบหน่วยสุดท้าย (Marginal Effect) พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม คือ อายุของแรงงานสำหรับเพศชายทุกระดับการศึกษา สถานภาพสมรสสำหรับแรงงานการศึกษาต่ำ จำนวนเด็กเล็กในครัวเรือนสำหรับเพศหญิงการศึกษาต่ำ การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพ และอัตราการว่างงานสำหรับแรงงานทุกกลุ่ม

ส่วนปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจเปลี่ยนงาน คือ อายุของแรงงาน สถานภาพสมรส รายได้ของบุคคล และรายได้ครัวเรือนสำหรับแรงงานการศึกษาต่ำ การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน อาชีพ และอัตราการว่างงานสำหรับแรงงานทุกกลุ่ม ชั่วโมงการทำงานสำหรับแรงงานชายทุกระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกครัวเรือนอายุ 5-14 ปี สำหรับแรงงานหญิงการศึกษาต่ำ

ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจออกจากตลาดแรงงาน คือ อายุของแรงงานสำหรับแรงงานทุกกลุ่ม สถานภาพสมรสสำหรับเพศชายทุกระดับการศึกษา จำนวนเด็กเล็ก การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว และอาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจสำหรับเพศหญิงการศึกษาต่ำ รายได้ของบุคคลสำหรับเพศหญิงทุกระดับการศึกษา และอัตราการว่างงานสำหรับแรงงานการศึกษาต่ำ มีรายละเอียดดังนี้

อายุของแรงงาน มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิมสำหรับแรงงานชายการศึกษาตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป และการตัดสินใจเปลี่ยนงานสำหรับแรงงานการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย โดยมีความสัมพันธ์แบบ inverted U-shaped ขณะที่อายุมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม สำหรับแรงงานชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย และการตัดสินใจออกจากตลาดแรงงานสำหรับแรงงานทุกกลุ่ม โดยมีความสัมพันธ์แบบ U-shaped กล่าวคือ ถ้าแรงงานมีอายุเพิ่มขึ้น 1 ปีจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่การตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะลดลงในแรงงานชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย และเพิ่มขึ้นในแรงงานชายการศึกษาตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป ขณะที่โอกาสจะตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่เพิ่มขึ้นสำหรับแรงงานทั้งชายและหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย ในอัตราที่ลดน้อยลง และโอกาสที่แรงงานทุกกลุ่มตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานจะลดลงเนื่องจากอายุที่เพิ่มขึ้นทำให้แรงงานค้นพบเกี่ยวกับความเข้มข้นและความอ่อนแอของบุคคล ว่าชอบอะไรมากที่สุดในงานหรือนายจ้างของเขา เช่นเดียวกับนายจ้างสามารถประเมินแรงงานได้ดีกว่าในกระบวนการจ้างงานจากประวัติการทำงาน ดังนั้นคุณภาพการจับคู่ของงานเพิ่มขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น โดยเฉพาะในแรงงานชายการศึกษาสูง

สถานภาพสมรสและจำนวนเด็กเล็กในครัวเรือน สถานภาพสมรสมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิมและมีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ สำหรับแรงงานชายและหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย กล่าวคือ ถ้าแรงงานมีสถานภาพสมรส โอกาสที่แรงงานการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมลดลง และเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากต้องการหารายได้ที่มากขึ้นเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของครอบครัว และมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานสำหรับแรงงานชายทุกระดับการศึกษา กล่าวคือ เมื่อแรงงานชายสมรสแล้ว โอกาสที่แรงงานชายจะตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานจะลดลง เนื่องจากเพศชายเป็นรายได้หลักของครอบครัว นอกจากนี้จำนวนเด็กในครัวเรือนมีผลกระทบเฉพาะต่อแรงงานหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย กล่าวคือ เมื่อจำนวนเด็กเล็กในครัวเรือนอายุไม่เกิน 4 ปีเพิ่มขึ้น 1 คนจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมลดลงและตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากบทบาทของผู้หญิงในการรับผิดชอบเลี้ยงดูเด็ก โดยเฉพาะเพศหญิงที่มีการศึกษาต่ำซึ่งมีต้นทุนค่าเสียโอกาสต่ำกว่า จะดูแลบุตรด้วยตัวเอง และถือว่าการดูแลบุตรเป็นการใช้เวลาเพื่อการผลิตในครัวเรือนที่สำคัญ

รายได้ของแรงงาน มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิมสำหรับแรงงานชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายและแรงงานหญิงทุกระดับการศึกษา ขณะที่ผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่สำหรับแรงงานชายและหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย และการตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานสำหรับแรงงานหญิงทุกระดับการศึกษา กล่าวคือ เมื่อแรงงานรายได้เพิ่มขึ้น 1,000 บาทจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย และแรงงานหญิงทุกระดับการศึกษาตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะเพิ่มขึ้น ขณะที่โอกาสที่แรงงานชายและหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่จะลดลง และ โอกาสที่แรงงานหญิงทุกระดับการศึกษาตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานจะลดลง เป็นไปตาม Matching Model ซึ่งพยากรณ์ว่าการเคลื่อนย้ายของแรงงานจะลดลงพร้อมกับค่าจ้างที่สูงขึ้น ถ้าค่าจ้างเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับมูลค่าของงานปัจจุบันที่เหมาะสม ดังนั้นรายได้ของบุคคล เป็นตัวแทนที่ดีของมูลค่าของงานปัจจุบันที่เหมาะสม (Job match) ที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเคลื่อนย้ายของแรงงานในตลาดแรงงาน นอกจากนี้ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่ารายได้ของบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน โดยเฉพาะในเพศหญิง และบุคคลที่มีการศึกษาต่ำ

รายได้ของครัวเรือน มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม และมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่เฉพาะในแรงงานชายและหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย กล่าวคือ เมื่อรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น 1,000 บาทจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงาน

ชายและหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะเพิ่มขึ้น ขณะที่การตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่จะลดลง เนื่องจากแรงงานที่มีการศึกษาค่ำมีโอกาสในการหางานใหม่น้อยกว่า เมื่อรายได้ของครัวเรือนสูงขึ้น ครอบครัวก็สามารถจัดสรรทรัพยากรได้เพิ่มขึ้นเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี แรงจูงใจในการเปลี่ยนงานจึงลดลง

จำนวนชั่วโมงการทำงาน มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม และมีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเปลี่ยนงานสำหรับแรงงานชายทุกระดับการศึกษา แต่มีผลกระทบน้อยมาก กล่าวคือ เมื่อจำนวนชั่วโมงการทำงานเพิ่มขึ้น 1 ชั่วโมงจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานชายทุกระดับการศึกษาจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมลดลง ขณะที่โอกาสการตัดสินใจเปลี่ยนงานจะเพิ่มขึ้น

การมีปัญห สุขภาพระยะยาว มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิมและมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่สำหรับแรงงานทุกกลุ่ม กล่าวคือ เมื่อแรงงานมีปัญห สุขภาพระยะยาว โอกาสที่แรงงานตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะเพิ่มขึ้น ขณะที่โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่จะลดลง เนื่องจากสุขภาพจัดเป็นทุนมนุษย์ การมีปัญห สุขภาพระยะยาวนำไปสู่ความสามารถในการทำงานที่ลดลง โอกาสในการได้รับการเสนองานจะลดลง และการอยู่ในงานเดิมอาจจะได้รับสวัสดิการที่ดีกว่า จะเห็นได้ว่าการมีปัญห สุขภาพระยะยาวมีผลกระทบต่อเพศชายมากกว่า โดยเฉพาะเพศชายที่มีระดับการศึกษาสูง ในฐานะที่เพศชายมีบทบาทที่มากกว่าในตลาดแรงงาน และเป็นรายได้หลักของครอบครัว ขณะที่ผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจออกจากตลาดแรงงานเฉพาะในเพศหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย กล่าวคือ แรงงานหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายมีปัญห สุขภาพระยะยาว โอกาสที่แรงงานตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานจะเพิ่มขึ้น

ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบัน มีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม โดยมีความสัมพันธ์แบบ U-shaped และมีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่โดยมีความสัมพันธ์แบบ inverted U-shaped สำหรับแรงงานทุกกลุ่ม กล่าวคือ ถ้าระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเพิ่มขึ้น 1 ปีจากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะลดลงในอัตราที่เพิ่มขึ้น และตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่จะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดน้อยถอยลง อธิบายได้โดย The matching theory ของ Jovanovic (1979) พยากรณ์ว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานจะเพิ่มขึ้นในระยะแรกของการทำงาน และจากนั้นจะลดลงเมื่อระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันเพิ่มขึ้น และผู้ที่มีความอาวุโสหรือระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันนาน โอกาสที่จะออกจากตลาดแรงงานน้อยลง จากค่าสถิติของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างไม่นาน ผลการศึกษาที่ได้จึงมีการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานมากกว่าอยู่ในงานเดิม นอกจากนี้

ระยะเวลาการทำงานในงานปัจจุบันมีผลกระทบต่อแรงงานการศึกษาสูงมากกว่า เนื่องจากแรงงานการศึกษาสูงมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการเสนองานที่ดีกว่า และมีโอกาสในการเลือกงานได้มากกว่า เพื่อคุณภาพในการจับคู่งานที่เหมาะสม

อาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม และมีผลกระทบทางลบต่อการเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่สำหรับแรงงานทุกกลุ่ม โดยมีผลกระทบต่อแรงงานการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายมากกว่า กล่าวคือ ถ้าแรงงานประกอบอาชีพข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมเพิ่มขึ้น ขณะที่โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจเปลี่ยนงานลดลง เนื่องจากลักษณะของอาชีพมีความมั่นคง มีสวัสดิการให้แรงงาน จูงใจให้แรงงานทำงานอยู่ในงานเดิมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในแรงงานที่มีการศึกษาคำ ซึ่งมีโอกาสในการในตลาดแรงงานน้อย และมีผลกระทบต่อทางลบต่อการตัดสินใจออกจากตลาดแรงงานเฉพาะแรงงานหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย กล่าวคือ โอกาสที่แรงงานหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลายจะตัดสินใจออกจากตลาดแรงงานลดลง สะท้อนให้เห็นว่างานที่มั่นคงมีผลต่อการตัดสินใจต่อเพศหญิงมากกว่า

อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน มีผลกระทบทางลบการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม และมีผลกระทบทางบวกต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่สำหรับแรงงานทุกกลุ่ม กล่าวคือ เมื่อแรงงานประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมลดลง ขณะที่โอกาสที่แรงงานตัดสินใจเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่จะเพิ่มขึ้น เนื่องจากลักษณะของอาชีพที่ให้รายได้สูง เป็นงานที่ใช้ทักษะ ไม่เฉพาะเจาะจงจึงมีการเปลี่ยนงานบ่อย

อาชีพทั่วไปหรือกรรมกร มีผลกระทบทางลบการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม และมีผลกระทบทางบวกต่อการเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่สำหรับแรงงานทุกกลุ่ม ซึ่งมีผลกระทบต่อแรงงานการศึกษาสูงมากกว่า กล่าวคือ ถ้าแรงงานประกอบอาชีพทั่วไปหรือกรรมกร โอกาสที่แรงงานจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมลดลง และเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่เพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นงานที่ไม่มีความมั่นคง แรงงานมีโอกาสในการเลือกงานน้อย การตัดสินใจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับนายจ้าง จึงเป็นงานที่มีการเคลื่อนย้ายงานบ่อย โดยเฉพาะในแรงงานที่มีการศึกษาสูง ที่มีโอกาสได้รับการเสนองานมากกว่า สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาผลต่อการตัดสินใจของแรงงาน

อัตราการว่างงาน มีผลกระทบทางลบการตัดสินใจอยู่ในงานเดิม และมีผลกระทบทางบวกต่อการเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่ ในแรงงานทุกกลุ่ม กล่าวคือ ถ้าอัตราการว่างงานสูงขึ้นร้อยละ 1 จากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานตัดสินใจอยู่ในงานเดิมจะลดลง ขณะที่โอกาสที่แรงงานตัดสินใจเปลี่ยนงานจะเพิ่มขึ้น อัตราการว่างงานเป็นตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาค สะท้อนสถานะตลาดแรงงาน เมื่อภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือมีอัตราการว่างงานสูง โอกาสที่นายจ้างจะปลดแรงงาน

ออกจึงมีมากจากอุปสงค์ที่ลดลง แรงงานจึงจำเป็นต้องแสวงหางานใหม่ เพื่อช่วยลดภาระการสูญเสียรายได้ของครอบครัว และจากผลการศึกษา มีผลกระทบต่อแรงงานที่มีการศึกษาค่ำกว่ามัธยมปลายมากกว่า เพราะแรงงานที่มีการศึกษาค่ำมีโอกาสในการถูกปลดออกจากงานมากกว่า ขณะที่อัตราการว่างงานมีผลกระทบทางลบต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงาน สำหรับแรงงานการศึกษาค่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวคือ เมื่ออัตราการว่างงานสูงขึ้นร้อยละ 1 จากค่าเฉลี่ย โอกาสที่แรงงานชายและหญิงการศึกษาค่ำกว่ามัธยมปลายจะเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานจะลดลง ซึ่งมีทิศทางตรงข้ามกับสถานะตลาดแรงงาน (Counter-cyclical) อธิบายโดยงานศึกษาของ Ehrenberg and Ranald (2003) แม้อัตราการว่างงานมีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างอัตราการออกจากงานและการว่างงาน การวัดอีกอย่างตามเงื่อนไขตลาด คือ อัตราการไล่ออกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงเศรษฐกิจซบเซา ในระหว่างเศรษฐกิจซบเซา เมื่อการเปิดรับงานลดลงและผู้คนหางานมีมาก นายจ้างมีผู้สมัครมากสำหรับแต่ละตำแหน่งงานที่เปิดรับ และมีอำนาจในการเลือกในการทำข้อเสนอการจ้างงาน การให้เหตุผลชี้ให้เห็นว่า ลักษณะการจับคู่จะเพิ่มขึ้นในช่วงเศรษฐกิจซบเซา

ตารางที่ 4.8 ผลการประมาณค่าผลกระทบหน่วยสุดท้าย (Marginal Effect) ของปัจจัยที่มีผลต่อ “การตัดสินใจอยู่ในงานเดิม” จำแนกตามเพศและการศึกษาจากแบบจำลอง Multinomial Probit

ตัวแปรอิสระ	เพศชาย		เพศหญิง	
	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป
อายุ (ปี)	-0.008** (0.004)	0.015** (0.006)	-0.006 (0.005)	0.005 (0.007)
ค่ากำลังสองของอายุ	0.008e-2 (0.005e-2)	-0.016e-2* (0.009e-2)	0.006e-2 (0.007e-2)	-0.004e-2 (0.010e-2)
สถานภาพสมรส ¹	-0.082*** (0.017)	-0.003 (0.020)	-0.036* (0.019)	0.006 (0.017)
จำนวนสมาชิกครัวเรือน อายุไม่เกิน 4 ปี (คน)	-0.008 (0.014)	-0.006 (0.016)	-0.034** (0.017)	-0.020 (0.017)
จำนวนสมาชิกครัวเรือน อายุ 5-14 ปี (คน)	-0.010 (0.009)	-0.012 (0.012)	0.013 (0.011)	-0.014 (0.013)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	0.000 (0.005)	-0.002 (0.005)	-0.005 (0.006)	0.004 (0.005)
การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ¹	0.187*** (0.016)	0.204*** (0.017)	0.129*** (0.018)	0.170*** (0.017)
รายได้ (พันบาท)	0.008*** (0.002)	0.001 (0.001)	0.017*** (0.003)	0.003*** (0.001)
รายได้ครัวเรือน (พันบาท)	0.005*** (0.001)	0.000 (0.000)	0.004*** (0.001)	-0.001 (0.000)
จำนวนชั่วโมงการทำงาน (ชั่วโมง)	-0.002*** (0.001)	-0.002** (0.001)	-0.001 (0.001)	0.000 (0.001)
ระยะเวลาการทำงานใน งานปัจจุบัน (ปี)	-0.010*** (0.003)	-0.051*** (0.004)	-0.026*** (0.003)	-0.056*** (0.004)
ค่ากำลังสองของระยะเวลา การทำงานในงานปัจจุบัน	0.027e-2*** (0.010e-2)	0.145e-2*** (0.013e-2)	0.082e-2*** (0.012e-2)	0.161e-2*** (0.013e-2)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	เพศชาย		เพศหญิง	
	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป
อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ¹	0.167 ^{***} (0.033)	0.114 ^{***} (0.037)	0.259 ^{***} (0.044)	0.102 ^{***} (0.039)
อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ¹	-0.511 ^{***} (0.019)	-0.612 ^{***} (0.026)	-0.523 ^{***} (0.018)	-0.594 ^{***} (0.026)
อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร ¹	-0.197 ^{***} (0.026)	-0.564 ^{***} (0.051)	-0.200 ^{***} (0.028)	-0.446 ^{***} (0.079)
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	-0.382 ^{***} (0.028)	-0.226 ^{***} (0.034)	-0.423 ^{***} (0.033)	-0.264 ^{***} (0.034)
Log likelihood	-3993.27	-1537.14	-3057.62	-1700.42
จำนวนค่าสังเกต (Observation)	6,531	4,392	4,619	4,540

หมายเหตุ: 1. ¹ ตัวแปรหุ่น

2. ค่าในวงเล็บหมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. *** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.9 ผลการประมาณค่าผลกระทบหน่วยสุดท้าย (Marginal Effect) ของปัจจัยที่มีผลต่อ “การตัดสินใจเคลื่อนย้าย ไปสู่งานใหม่” จำแนกตามเพศและการศึกษาจากแบบจำลอง Multinomial Probit

ตัวแปรอิสระ	เพศชาย		เพศหญิง	
	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป
อายุ (ปี)	0.011*** (0.004)	-0.009 (0.006)	0.012** (0.005)	0.000 (0.007)
ค่ากำลังสองของอายุ	-0.013e-2*** (0.005e-2)	0.008e-2 (0.009e-2)	-0.014e-2** (0.007e-2)	-0.004e-2 (0.010e-2)
สถานภาพสมรส ¹	0.094*** (0.017)	0.023 (0.019)	0.036** (0.018)	-0.007 (0.017)
จำนวนสมาชิกครัวเรือน อายุไม่เกิน 4ปี (คน)	0.011 (0.014)	0.001 (0.016)	0.015 (0.017)	0.016 (0.017)
จำนวนสมาชิกครัวเรือน อายุ 5-14 ปี (คน)	0.009 (0.009)	0.010 (0.012)	-0.018* (0.011)	0.014 (0.012)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	-0.002 (0.005)	0.001 (0.005)	0.008 (0.006)	-0.004 (0.005)
การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ¹	-0.192*** (0.016)	-0.208*** (0.017)	-0.140*** (0.017)	-0.174*** (0.017)
รายได้ (พันบาท)	-0.009*** (0.002)	-0.001 (0.001)	-0.006* (0.003)	-0.002 (0.001)
รายได้ครัวเรือน (พันบาท)	-0.005*** (0.001)	0.000 (0.000)	-0.004*** (0.001)	0.001 (0.000)
จำนวนชั่วโมงการทำงาน (ชั่วโมง)	0.002*** (0.001)	0.002*** (0.001)	0.000 (0.001)	0.000 (0.001)
ระยะเวลาการทำงานใน งานปัจจุบัน (ปี)	0.011*** (0.003)	0.052*** (0.004)	0.024*** (0.003)	0.055*** (0.004)
ค่ากำลังสองของระยะเวลา การทำงานในงานปัจจุบัน	-0.030e-2*** (0.010e-2)	-0.148e-2*** (0.013e-2)	-0.071e-2*** (0.011e-2)	-0.160e-2*** (0.013e-2)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	เพศชาย		เพศหญิง	
	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป
อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ¹	-0.158*** (0.033)	-0.110*** (0.037)	-0.239*** (0.044)	-0.095** (0.039)
อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ¹	0.515*** (0.019)	0.609*** (0.026)	0.534*** (0.017)	0.591*** (0.027)
อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร ¹	0.202*** (0.026)	0.561*** (0.053)	0.211*** (0.028)	0.448*** (0.079)
อัตราการทำงาน (ร้อยละ)	0.402*** (0.028)	0.228*** (0.034)	0.470*** (0.032)	0.272*** (0.034)
Log likelihood	-3993.27	-1537.14	-3057.62	-1700.42
จำนวนค่าสังเกต (Observation)	6,531	4,392	4,619	4,540

หมายเหตุ: 1. ¹ ตัวแปรหุ่น

2. ค่าในวงเล็บหมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. *** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

ที่มา: จากการคำนวณ

ตารางที่ 4.10 ผลการประมาณค่าผลกระทบหน่วยสุดท้าย (Marginal Effect) ของปัจจัยที่มีผลต่อ “การตัดสินใจเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงาน” จำแนกตามเพศและการศึกษาจากแบบจำลอง Multinomial Probit

ตัวแปรอิสระ	เพศชาย		เพศหญิง	
	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป
อายุ (ปี)	-0.003*** (0.001)	-0.006*** (0.001)	-0.006*** (0.002)	-0.005*** (0.001)
ค่ากำลังสองของอายุ	0.005e-2*** (0.001e-2)	0.008e-2*** (0.002e-2)	0.008e-2*** (0.002e-2)	0.007e-2*** (0.002e-2)
สถานภาพสมรส ¹	-0.012** (0.005)	-0.020*** (0.007)	0.000 (0.006)	0.001 (0.002)
จำนวนสมาชิกครัวเรือน อายุไม่เกิน 4 ปี (คน)	-0.002 (0.003)	0.005 (0.003)	0.020*** (0.005)	0.004 (0.002)
จำนวนสมาชิกครัวเรือน อายุ 5-14 ปี (คน)	0.001 (0.002)	0.001 (0.002)	0.006 (0.003)	0.000 (0.002)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	0.001 (0.001)	0.001 (0.001)	-0.002 (0.002)	0.000 (0.001)
การมีปัญหาสุขภาพระยะยาว ¹	0.005 (0.004)	0.004 (0.004)	0.011* (0.006)	0.004 (0.003)
รายได้ (พันบาท)	0.000 (0.000)	0.000 (0.000)	-0.011*** (0.001)	-0.002*** (0.000)
รายได้ครัวเรือน (พันบาท)	0.000 (0.000)	0.000 (0.000)	0.001 (0.000)	0.000 (0.000)
จำนวนชั่วโมงการทำงาน (ชั่วโมง)	0.000 (0.000)	0.000 (0.000)	0.000* (0.000)	0.000 (0.000)
ระยะเวลาการทำงาน ในงานปัจจุบัน (ปี)	-0.001** (0.001)	-0.001 (0.001)	0.002 (0.001)	0.000 (0.001)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	เพศชาย		เพศหญิง	
	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป	ต่ำกว่า มัธยมปลาย	มัธยมปลาย ขึ้นไป
ค่ากำลังสองของระยะเวลา การทำงานในงานปัจจุบัน	0.003e-2 (0.002e-2)	0.003e-2 (0.002e-2)	-0.011e-2* (0.006e-2)	-0.001e-2 (0.002e-2)
อาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ¹	-0.008 (0.006)	-0.004 (0.007)	-0.020* (0.011)	-0.007 (0.005)
อาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ¹	-0.003 (0.005)	0.003 (0.004)	-0.011 (0.007)	0.003 (0.003)
อาชีพรับจ้างทั่วไปหรือกรรมกร ¹	-0.005 (0.006)	0.002 (0.010)	-0.011 (0.007)	-0.002 (0.005)
อัตราการว่างงาน	-0.020*** (0.008)	-0.001 (0.007)	-0.047*** (0.011)	-0.008 (0.005)
Log likelihood	-3993.27	-1537.14	-3057.62	-1700.42
จำนวนค่าสังเกต (Observation)	6,531	4,392	4,619	4,540

หมายเหตุ: 1. ¹ ตัวแปรหุ่น

2. ค่าในวงเล็บหมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. *** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

ที่มา: จากการคำนวณ

เมื่อนำแบบจำลองมาทดสอบความสามารถในการพยากรณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผลการศึกษาเป็นไปตามตารางที่ 4.11 สำหรับแบบจำลองกลุ่มตัวอย่างรวม พบว่า แบบจำลองมีความแม่นยำร้อยละ 80.08 โดยแบบจำลองพยากรณ์ผู้อยู่ในงานเดิมถูกต้องร้อยละ 83.4 แบบจำลองพยากรณ์ผู้ที่เปลี่ยนงานถูกต้องร้อยละ 80.2 ในขณะที่แบบจำลองไม่สามารถพยากรณ์ผู้ที่ออกจากกำลังแรงงาน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ออกจากตลาดแรงงานน้อยมาก เพียงร้อยละ 2.3 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาแบบจำลองที่จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่า แบบจำลองเพศชายการศึกษาตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไปมีความแม่นยำมากที่สุดร้อยละ 89.5 ขณะที่กลุ่มแบบจำลองเพศชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย และแบบจำลองเพศหญิงการศึกษาต่ำ

กว่ามัธยมปลายมีความแม่นยำใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 74.24 และ 74.64 ตามลำดับ และแบบจำลอง
 เพศหญิงการศึกษาตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไปมีความแม่นยำน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 57.22

ตารางที่ 4.11 ความสามารถของแบบจำลองในการพยากรณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานของกลุ่มตัวอย่าง
 ก. แบบจำลองที่ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การพยากรณ์	การเคลื่อนย้าย			รวม
	อยู่ในงานเดิม	เปลี่ยนงาน	ออกจากตลาด	
ตัดสินใจอยู่ในงานเดิม	9,638 (48.0)	1,595	302	11,539
ตัดสินใจเปลี่ยนงาน	1,918	6,461 (32.2)	168	8,543
ตัดสินใจออกจากตลาด	0	0	0	0
รวม	11,556	8,056	470	20,082
ความแม่นยำ (ร้อยละ)	80.02			

ข. แบบจำลองที่ใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างเพศชายการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย

การพยากรณ์	การเคลื่อนย้าย			รวม
	อยู่ในงานเดิม	เปลี่ยนงาน	ออกจากตลาด	
ตัดสินใจอยู่ในงานเดิม	2,652(40.6)	801	85	3,538
ตัดสินใจเปลี่ยนงาน	754	2,197(33.64)	42	2,993
ตัดสินใจออกจากตลาด	0	0	0	0
รวม	3,406	2,998	127	6,531
ความแม่นยำ (ร้อยละ)	74.24			

ค. แบบจำลองที่ใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างเพศชายการศึกษาตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป

การพยากรณ์	การเคลื่อนย้าย			รวม
	อยู่ในงานเดิม	เปลี่ยนงาน	ออกจากตลาด	
ตัดสินใจอยู่ในงานเดิม	2,534 (57.7)	159	36	2,729
ตัดสินใจเปลี่ยนงาน	252	1,387 (31.6)	24	1,663
ตัดสินใจออกจากตลาด	0	0	0	0
รวม	2,786	1,546	60	4,392
ความแม่นยำ (ร้อยละ)	89.3			

ง. แบบจำลองที่ใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงการศึกษาต่ำกว่ามัธยมปลาย

การพยากรณ์	การเคลื่อนย้าย			รวม
	อยู่ในงานเดิม	เปลี่ยนงาน	ออกจากตลาด	
ตัดสินใจอยู่ในงานเดิม	2,021(43.75)	497	133	2,651
ตัดสินใจเปลี่ยนงาน	473	1,427 (30.89)	67	1,967
ตัดสินใจออกจากตลาด	1	0	0	1
รวม	2,495	1,924	200	4,619
ความแม่นยำ (ร้อยละ)	74.64			

จ. แบบจำลองที่ใช้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงการศึกษาตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป

การพยากรณ์	การเคลื่อนย้าย			รวม
	อยู่ในงานเดิม	เปลี่ยนงาน	ออกจากตลาด	
ตัดสินใจอยู่ในงานเดิม	2,598 (57.22)	142	48	2,788
ตัดสินใจเปลี่ยนงาน	270	1,446 (31.85)	35	1,751
ตัดสินใจออกจากตลาด	1	0	0	1
รวม	2,869	1,588	83	4,540
ความแม่นยำ (ร้อยละ)	57.22			

ที่มา : จากการคำนวณ

4.2.3 ความน่าจะเป็นในการเคลื่อนย้ายแรงงานเปรียบเทียบระหว่างเพศและระดับการศึกษา

พิจารณาผลกระทบของเพศและการศึกษาที่มีผลต่อการเคลื่อนย้าย เพื่อดูความน่าจะเป็นของการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน มีความแตกต่างกันระหว่างเพศและระดับการศึกษาของแรงงานอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ โดยทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความน่าจะเป็นการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างแต่ละกลุ่มที่ประมาณค่าได้จาก Multinomial Probit Model ด้วย สถิติทดสอบ t-test สมมติให้ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคู่ไม่เท่ากัน ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยความน่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายแรงงานของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ผลการศึกษาเป็นไปตามตารางที่ 4.12 เช่น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความน่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายแรงงานของกลุ่มเพศชายการศึกษาต่ำกับกลุ่มเพศชายการศึกษาสูงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ พบว่าค่าเฉลี่ยความน่าจะเป็นการอยู่ในงานเดิมของเพศชายการศึกษาต่ำ ต่ำกว่าเพศชายการศึกษาสูงร้อยละ 10.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ค่าเฉลี่ยความน่าจะเป็นของการเปลี่ยนงาน และการออกจากตลาดแรงงานของเพศชายการศึกษาต่ำ สูงกว่าเพศชายการศึกษาสูง ร้อยละ 10.1 และ 0.6 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า การเคลื่อนย้ายแรงงานมีความแตกต่างระหว่างเพศ คือ ในกลุ่มแรงงานการศึกษาต่ำ พบว่า เพศชายมีการเปลี่ยนงานมากกว่า ขณะที่เพศหญิงอยู่ในงานเดิมและการเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานมากกว่า สำหรับกลุ่มแรงงานที่มีการศึกษาสูง พบว่า เพศหญิงมีการเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานมากกว่า แต่ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศของการอยู่ในงานเดิมและการเปลี่ยนงาน แสดงให้เห็นว่า เพศชายมีการเคลื่อนย้ายสู่งานใหม่มากกว่า ขณะที่เพศหญิงมีการเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานมากกว่า สะท้อนบทบาทหน้าที่ของเพศชายที่มีความผูกพันในตลาดแรงงานมากกว่า ขณะที่เพศหญิงมีบทบาทในการรับผิดชอบทำงานในบ้านมากกว่า

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า การตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานมีความแตกต่างกันโดยระดับการศึกษา คือ ทั้งเพศชายและเพศหญิงการศึกษาต่ำ มีการเคลื่อนย้ายไปสู่งานใหม่และออกจากตลาดแรงงานมากกว่า แต่ตัดสินใจอยู่ในงานเดิมน้อยกว่า เมื่อเทียบกับเพศชายและเพศหญิงการศึกษาสูง แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีผลต่อการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน โดยเฉพาะในเพศหญิง คือเพศหญิงที่มีการศึกษาต่ำจะเคลื่อนย้ายออกจากตลาดแรงงานมากกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่นๆ นอกจากนี้แรงงานที่มีการศึกษาสูงจะตัดสินใจอยู่ในงานเดิมมากกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่นๆ สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของการศึกษา โดยบุคคลที่มีการศึกษาดีกว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าที่จะได้รับการเสนองานที่ดีกว่า มีการฝึกอบรม และได้รับการส่งเสริมอื่นๆ ที่มุ่งใจให้ลดการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงาน

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความน่าจะเป็นในการเคลื่อนย้ายแรงงานของแต่ละกลุ่มโดย
สมมติให้ความแปรปรวนไม่เท่ากัน

เพศ	การศึกษา	การทำงานเดิม	การเปลี่ยนงาน	การออกจาก ตลาด
ชาย	ต่ำกว่ามัธยมปลาย	-0.107 ^{***}	0.101 ^{***}	0.006 ^{***}
ชาย	ตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป	(0.006)	(0.006)	(0.000)
ชาย	ต่ำกว่ามัธยมปลาย	-0.017 ^{***}	0.041 ^{***}	-0.023 ^{***}
หญิง	ต่ำกว่ามัธยมปลาย	(0.005)	(0.005)	(0.001)
ชาย	ต่ำกว่ามัธยมปลาย	-0.102 ^{***}	0.101 ^{***}	0.001 [*]
หญิง	ตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป	(0.006)	(0.006)	(0.001)
ชาย	ตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป	0.090 ^{***}	-0.060 ^{***}	-0.029 ^{***}
หญิง	ต่ำกว่ามัธยมปลาย	(0.007)	(0.007)	(0.001)
ชาย	ตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป	0.005	0.000	-0.005 ^{***}
หญิง	ตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป	(0.008)	(0.008)	(0.001)
หญิง	ต่ำกว่ามัธยมปลาย	-0.085 ^{***}	0.061 ^{***}	0.024 ^{***}
หญิง	ตั้งแต่มัธยมปลายขึ้นไป	(0.006)	(0.006)	(0.001)

หมายเหตุ: 1. ตัวเลขในวงเล็บ คือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. *** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 * ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

ที่มา: จากการคำนวณ